

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 242 «Туризм»

за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності»

за темою:

**Міжнародний досвід розвитку програм дитячої рекреації
в закладах розміщення туристів**

Виконавець

студентка 4 курсу, гр.47

факультету міжнародної економіки

Прокопенко Анастасія Федорівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.п.н, доцент кафедри ТтаГРБ

(науковий ступінь, вчене звання)

Мартінова Наталя Степанівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Наразі організація відпочинку дітей в Україні є досить нерозвиненою сферою діяльності та відстає від міжнародного досвіду. Багато дитячих таборів та оздоровчих закладів в Україні мають застарілі програми та обмежені можливості для дітей, а їх чисельність з кожним роком зменшується. Окрім того, на сьогоднішній день все більше батьків шукають для своїх дітей відпочинок з якісною розважальною програмою, але вибір досить обмежений.

Організація дитячої рекреації є дуже важливою складовою у розвитку туристичної індустрії Причорноморського регіону та Одеської області. Цей регіон має великий потенціал для туризму, але для приваблення більшої кількості туристів необхідно надавати якісні та різноманітні послуги відпочинку для всієї родини, включаючи дітей. Розвиток програм дитячої рекреації у закладах розміщення туристів може значно підвищити привабливість цього регіону для сімей з дітьми, що збільшить потік туристів та внесе значний вклад у розвиток туристичної галузі.

Особливе місце в системі дитячої рекреації займає дитяча анімація, яка забезпечує дітям заняття та розваги протягом відпочинку. Анімація може включати в себе різноманітні заходи, такі як спортивні ігри, танці, майстер-класи, виступи артистів та багато іншого. Важливість анімації полягає в тому, що вона допомагає дітям підтримувати фізичну та емоційну активність, розвиває їх соціальні навички та допомагає зберігати позитивний настрій. Крім того, анімаційні програми допомагають батькам знайти вільний час для власного відпочинку, так як діти зайняті корисними заняттями та розвагами.

Сутність та розвиток анімації та дозвілля є предметом дослідження у працях зарубіжних вчених: Ж. Дюмазедьє, П. Безнар, Р. Лабурьє та ін. Різні аспекти анімації в рекреаційно-туристичній діяльності висвітлено у роботах: С. Байлика, Я. Гончаренко, С. Килимистого, О. Міхо та ін. Разом з тим, питанню організації програм відпочинку для дітей та дитячої анімації приділено уваги значно менше. Відзначимо дослідження О. Кравець, С. Байлика, А. Віндюка, А. Захаріної, Є. Захаріної та ін. Зазначене визначає актуальність теми кваліфікаційної роботи.

Метою дослідження є аналіз світового досвіду організації програм дитячої рекреації для впровадження його у діяльність вітчизняних закладів розміщення та розвитку дитячого туризму в Одеському регіоні.

Досягнення мети обумовило необхідність вирішення наступних **завдань:**

- дослідити теоретичні основи дитячої рекреації;
- охарактеризувати заклади розміщення в контексті впровадження дитячої рекреації;
- проаналізувати особливості організації програм дитячого туризму та відпочинку в сучасних закладах розміщення;

- дослідити організаційно-економічний стан курортних готелів «Evita Hotels & Resorts»;
- проаналізувати іноземний досвід організації програм дитячої рекреації на базі готелів «Evita Hotels & Resorts»;
- провести оцінку задіяного в організації програм дитячої рекреації персоналу готелів «Evita Hotels & Resorts»;
- проаналізувати перспективи розвитку дитячого туризму та відпочинку на основі світового досвіду;
- здійснити оцінку можливості розробки та впровадження програм дитячої рекреації в закладах розміщення на курортах Одеського регіону, а також оцінити їхню ефективність.

Об'єктом дослідження є діяльність мережі курортних готелів «Evita Hotels & Resorts» з організації та пропозиції програм дитячої рекреації. **Предметом дослідження** є світовий досвід розвитку програм дитячої рекреації на базі курортних готелів для розвитку дитячого туризму і відпочинку в закладах розміщення в Одеському регіоні.

Теоретичну основу дослідження становлять наукові праці вітчизняних та закордонних вчених в області туризму та рекреації, анімації, зокрема, дитячої. економічного та фінансового аналізу, підприємницької діяльності та інші джерела. **Інформаційною базою** для написання кваліфікаційної роботи є законодавчі та нормативні акти України, внутрішня звітність готелю «Evita Resorts», дані державної статистичної служби України ін.

У роботі знайшли своє застосування наступні **методи дослідження**: аналітичний метод для збору та аналізу інформації в різних джерелах, спостереження для вивчення організації програм дитячої рекреації в готелі «Evita Resorts», порівняльний аналіз для вивчення світового досвіду організації програм дитячої рекреації, економічний аналіз фінансових показників.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (54 найменування) та 2 додатка. Загальний розмір роботи становить 90 сторінок комп'ютерного тексту. Робота містить 16 таблиць та 8 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано тези: Прокопенко А.Ф. Дитячий туризм в Україні: сучасний стан та перспективи // Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (м. Одеса, 12 квітня 2023 р.) / Одеський національний економічний університет. Одеса: ОНЕУ, 2023. – 255 с. – С. 197-202

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМ ДИТЯЧОЇ РЕКРЕАЦІЇ В ДІЯЛЬНІСТЬ

СУЧАСНИХ ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ ТУРИСТІВ розглянуто такі питання.

Досліджено термінологічну систему дослідження дитячої рекреації, було узагальнено різні наукові підходи та надано визначення поняттю «рекреація». Розглянуто заклади розміщення туристів в якості основи для впровадження розвитку дитячої рекреації. Також розглянуто особливості організації програм дитячого туризму та відпочинку в сучасних закладах розміщення туристів.

У другому розділі **ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОГРАМ ДИТЯЧОЇ РЕКРЕАЦІЇ (НА МАТЕРІАЛАХ МЕРЕЖІ КУРОРТНИХ ГОТЕЛІВ «EVITA HOTELS & RESORT»)** досліджено діяльність об'єкту роботи.

У розділі було проаналізовано грецький готель «Evita Resorts». Це готель сімейного типу, який додатково надає послуги дорослої та дитячої анімації. Готель розташований у тихому місці в прибережному селі Фаліракі, приблизно за 600 м від пляжу та за 18 км від аеропорту о. Родосу. Номери готелю оснащені всіма зручностями. Аналіз фінансових показників готелю показав збільшення прибутків від основної операційної діяльності в 2022 році на 867 тис. євро порівняно з 2021 роком. Рентабельність готелю має щорічну тенденцію до збільшення.

Була проведена ґрунтовна оцінка анімаційного персоналу, який надає послуги дитячої та дорослої анімації в рамках грецького готелю «Evita Resorts». Оцінка роботи аніматорів була проведена за методикою, що була запропонована науковцями Мельниченко С.В., Босовська М.В., Полтавська О.В. За результатами оцінки було виявлено, що старшого аніматора можна охарактеризувати як ефективного працівника, який досягає встановлених цілей і стандартів, відповідає усім вимогам своєї посади та навіть перевищує їх в якісному плані. Загальна оцінка дитячих та дорослих аніматорів дорівнює 276 балам, що відповідає оцінці D – працівники є ефективними, виконують поставлені задачі добре, вміють задовольнити потреби туристів, є ініціативними та творчими у своїх підходах до роботи.

У третьому розділі **НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПРОГРАМ ДИТЯЧОГО ТУРИЗМУ І ВІДПОЧИНКУ В СВІТІ ТА МОЖЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЇХ В УКРАЇНІ** надані такі пропозиції.

На основі проаналізованого світового досвіду організації програм дитячого туризму та відпочинку. Було виділено основні мотиви введення анімаційної діяльності в іноземних готелях: розширення кількості послуг, покращення репутації готелів, отримання конкурентних переваг, підвищення лояльності клієнтів і, як результат, збільшення кількості гостей, що повертаються в готелі.

В ході розробки програми дитячої анімації на прикладі бази відпочинку «Економіст» було запропоновано створення відділу анімації для розширення

послуг, що надаються, а також розроблена повноцінна програма дитячої анімації.

Розрахунок окупності з урахуванням особливостей функціонування бази відпочинку показав, що необхідні інвестиції на створення анімаційного відділу та програми окупляться майже за 3 роки після їх ведення та активного експлуатування.

ВИСНОВКИ

Отже, в науковій літературі існують досить багато підходів до визначення терміну «дитячо-юнацького туризму». Термін «рекреація» має більш широке значення, аніж «туризм». Наразі не існує узагальненого визначення поняття «рекреації». Після ретельного аналізування та узагальнення всіх визначень поняття «рекреація», які надаються різними науковцями, можна дати нове тлумачення цього терміну як комплексу заходів, пов'язаних з використанням вільного часу для забезпечення оздоровлення, розваг, культурно-пізнавальної та спортивної діяльності, які мають на меті збереження та відновлення фізичного, психологічного та духовного здоров'я людини та її життєвих сил.

Заклади розміщення відіграють ключову роль в контексті дитячої рекреації. Засоби розміщення в рекреаційній діяльності можна розглядати не тільки як інфраструктуру рекреації, але й як ключові ресурси для здійснення різних видів туризму. Інфраструктура рекреації охоплює не лише заклади і споруди, але й мережі та інші елементи матеріально-технічної бази, які допомагають здійснювати рекреаційну діяльність. За результатами теоретичного дослідження можна зробити висновок, що головні об'єкти інфраструктури дитячої рекреації можна віднести до спеціалізованих закладів розміщення.

Організація програм дитячого туризму та відпочинку має свої особливості, головним фактором чого є врахування вікових особливостей та інтересів дітей. Однією з головних вимог до програм дитячого туризму та відпочинку є їхній виховний аспект. Особливе місце в дитячій рекреації займає наявність розважальних послуг, які мають на меті емоційне переключення, незвичайність та святковість. Анімація займає особливе місце в системі дитячого туризму та рекреації. Анімація в туризмі та курортній галузі – це важлива складова відпочинку, яка надає можливість не лише спостерігати за театралізованою програмою, але й брати активну участь у культурно-розважальних та спортивних заходах, що сприяє задоволенню різноманітних потреб та інтересів відпочиваючих. Анімація виконує наступні функції: адаптаційну, компенсаційну, стабілізуючу, освітню, освітню, інформаційно-культурну.

В другому розділі було проаналізовано грецький готель «Evita Resorts». Це готель сімейного типу, який додатково надає послуги дорослої та дитячої анімації. Готель розташований у тихому місці в прибережному селі Фаліракі,

приблизно за 600 м від пляжу та за 18 км від аеропорту о. Родосу. Номери готелю оснащені всіма зручностями. Аналіз фінансових показників готелю показав збільшення прибутків від основної операційної діяльності в 2022 році на 867 тис. євро порівняно з 2021 роком. Рентабельність готелю має щорічну тенденцію до збільшення.

В рамках готелю надаються послуги анімації: для дорослих і дітей. Дитяча анімація включає в себе міні-клуб, який починає свою роботу з 10 ранку та закінчує о 21:00. Анімаційна програма розрахована на неділю, включає в себе різноманітні активності та веселощі для дітей під керівництвом дитячих аніматорів.

Всього в рамках готельної анімації працюють 6 аніматорів: 1 старший аніматор, 3 - дорослих аніматора, 2 - дитячих аніматора.

Оцінка роботи аніматорів була проведена за методикою, що була запропонована науковцями Мельниченко С.В., Босовська М.В., Полтавська О.В. За результатами оцінки було виявлено, що старшого аніматора можна охарактеризувати як ефективного працівника, який досягає встановлених цілей і стандартів, відповідає усім вимогам своєї посади та навіть перевищує їх в якісному плані. Загальна оцінка дитячих та дорослих аніматорів дорівнює 276 балам, що відповідає оцінці D – працівники є ефективними, виконують поставлені задачі добре, вміють задовольнити потреби туристів, є ініціативними та творчими у своїх підходах до роботи.

В третьому розділі був проаналізований світовий досвід організації програм дитячого туризму та відпочинку. Було виділено основні мотиви введення анімаційної діяльності в іноземних готелях: розширення кількості послуг, покращення репутації готелів, отримання конкурентних переваг, підвищення лояльності клієнтів і, як результат, збільшення кількості гостей, що повертаються в готелі.

Іноземні готелі мають розвинуті анімаційні програми, які пропонуються гостям готелів на постійній основі. Найбільш розвиненим цей сегмент вважається в готель курортного типу.

В Україні дитяча анімації та загалом рекреація не так розвинена. А дитячий туризм наразі знаходиться в занепаді через низку причин, серед яких недостатня увага з боку держави щодо розвитку цього виду туризму, пандемії COVID-19 та обмежень, що з нею пов'язані, та повномасштабною війною, яка триває і досі. Дитяча анімація представлена в невеликій кількості готелів на Причорноморському узбережжі України.

В ході розробки програми дитячої анімації на прикладі бази відпочинку «Економіст» було запропоновано створення відділу анімації для розширення послуг, що надаються, а також розроблена повноцінна програма дитячої анімації.

Розрахунок окупності з урахуванням особливостей функціонування бази відпочинку показав, що необхідні інвестиції на створення анімаційного відділу та програми окупляться майже за 3 роки після їх ведення та активного експлуатування.

АНОТАЦІЯ

Прокопенко А.Ф. Міжнародний досвід розвитку програм дитячої рекреації в закладах розміщення туристів

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм» за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності» – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2023.

В роботі визначено теоретичні засади розвитку та впровадження програм дитячої рекреації в діяльність сучасних закладів розміщення туристів. Досліджено міжнародний досвід організації програм дитячої рекреації на основі грецької мережі готелів Evita Hotels & Resorts. Оцінено можливості розробки та впровадження у діяльність закладів розміщення в Одеському регіоні програм дитячої рекреації з урахуванням світового досвіду та запропоновано конкретну програму.

Ключові слова: рекреація, дитяча рекреація, заклади розміщення, анімація, дитяча анімація.

ANNOTATION

Prokopenko A.F. International experience in the development of children's recreation programs in tourist accommodation facilities

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 242 "Tourism" under the educational program "Economics and organization of tourism activities" - Odesa National University of Economics. - Odesa, 2023.

The paper defines the theoretical foundations of the development and implementation of children's recreation programs in the activities of modern tourist accommodation facilities. The international experience of organizing children's recreation programs on the basis of the Greek hotel chain Evita Hotels & Resorts was studied. The possibilities of developing and implementing children's recreation programs in the Odesa region's accommodation facilities were assessed, taking into account world experience, and a specific program was proposed.

Keywords: recreation, children's recreation, accommodation facilities, animation, children's animation.